B

A

O

U

BAOU
Education
for All

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી

(ગુજરાત સરકાર દ્વારા સ્થાપિત)

"જ્યોર્તિમય" પરિસર,
સરખેજ-ગાંધીનગર હાઈવે,
છારોડી, અમદાવાદ-382 481
E-mail: feedback@baou.edu.in
Website : www.baou.edu.in

સત્રીયકાર્ય ઓગષ્ટ – 2017

સ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ

પ્રથમ વર્ષ બી.એ.

જાહેર વહીવટ પેપર-02

સંચાલનના સિદ્ધાંતો

અભ્યાસકેન્દ્રને સોંપવાની છેલ્લી તારીખ
30/04/2018

પ્રિય વિદ્યાર્થી મિત્ર,

બી.એ.અભ્યાસક્રમમાં પ્રવેશ મેળવવા બદલ આપને અમારા વતી ખૂબ ખૂબ અભિનંદન. આપ દૂરવર્તી શિક્ષણમાં અભ્યાસ કરી રહ્યા છો જેમાં આપની ઉપર અધ્યાપકનું કોઈ અંકુશ નથી. આ પધ્ધતિમાં આપને સ્વંય અનુશાસન અપનાવવું જરૂરી છે. આપને આપના વિષયની ક્રેડીટ અનુસાર આ વિષયમાં દૈનિક 2 કલાક સમય ફાળવવો આવશ્યક છે.

સ્વાધ્યાયકાર્યનું ફોર્મેટ એ આપની સત્રાંત પરીક્ષાના ફોર્મેટ પ્રમાણે જ રાખવામાં આવેલ છે, જેથી અમારી પરીક્ષાની તૈયારી અર્થે યોગ્ય સમજ માટે સ્વાધ્યાયકાર્ય ખૂબ ઉપયોગી છે. સ્વાધ્યાયકાર્યોમાં પૂછવામાં આવેલ પ્રશ્નોના જવાબ આપને મળેલી અભ્યાસ-સામગ્રીમાંથી સીધા જ કોપી કરવાના નથી, આપ જે વાંચન કરો છો, જે સમજો છો, તે આપની પોતાની ભાષામાં લખવાનું રહેશે.

સ્વાધ્યાયકાર્યનું પુનઃમૂલ્યાંકન થતું નથી જો કોઈ વિષયના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં ઓછા ગુણ હોય તા ફરીથી લખેલું સ્વાધ્યાયકાર્ય સ્વિકારવામાં આવશે નહીં. જેથી આપ પ્રથમ વખતે જ વ્યવસ્થિત જવાબો લખી જમા કરાવશો. જેથી સારામાં સારા ગુણ મેળવી શકશો અને ઉત્તમ પરિણામ પ્રાપ્ત કરી શકશો.

ખૂબ ખૂબ શુભકામનાઓ સહ,

સ્વાધ્યાયકાર્ય વિભાગ

<u>અગત્યની સૂચનાઓ</u>

- **સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવવાની છેલ્લી તારીખઃ 30/04/2018 છે, તો આ સમય મર્યાદામાં આપે સ્વાધ્યાયકાર્ય લખી જમા કરાવવું જરૂરી છે.**
- **સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવતી વખતે તેની રસીદ લેવી ફરજીયાત છે. જેથી ભવિષ્યમાં સ્વાધ્યાયકાર્યને લગતી કોઈ પૂછપરછ કરવી હોય તેના ઉકેલમાં રસીદ રજૂ કરી શકાય.**
- **તમારા ચેક થઈ ગયેલા સ્વાધ્યાયકાર્ય તમારી સત્રાંત પરીક્ષા પહેલા જ કેન્દ્ર પર રસીદ બતાવી પરત લેવા જેથી પરીક્ષાના વાંચન અર્થે પણ તેને ઉપયોગમાં લઈ શકાય.**
- બી.એ./બી.કોમ. અભ્યાસક્રમના સ્વાધ્યાયકાર્યમાં પાસ થવા માટે **11** ગુણ લાવવા જરૂરી છે, જો તેનાથી ઓછા ગુણ હોય તો તે સ્વાધ્યાયકાર્યમાં વિદ્યાર્થી નપાસ માનવામાં આવશે, અને તે સ્વાધ્યાયકાર્ય નવા સત્રનું મેળવીને ફરીથી લખવાનું રહેશે.
- **સ્વાધ્યાયકાર્યના ગુણ વગર ફાઈનલ માર્કશીટ મેળવી શકાશે નહીં.**
- **લખેલા સ્વાધ્યાયકાર્ય જમા કરાવતી વખતે તેની સાથે સ્વાધ્યાયકાર્યનું પ્રશ્નપત્ર ફરજીયાત જોડવું.**
- **આ પછીનું પેજ વિદ્યાર્થીએ પ્રિન્ટ કાઢી તેમાં માંગેલ માહિતી ભરી લખેલા સ્વાધ્યાયકાર્યના પ્રથમ પેજ ઉપર લગાવવું.**

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
અમદાવાદ

અભ્યાસક્રમનું નામ : એફ.વાય.બી.એ.

પાઠ્યક્રમનું નામ : સંચાલનના સિદ્ધાંતો

નોંધણીનંબર : ______________________

નામ : ______________________

સરનામું : ______________________

____

____

મોબાઈલ નંબર : ______________________

ઈ-મેઈલ : ______________________

અભ્યાસકેન્દ્રનું નામ : ______________

અભ્યાસકેન્દ્ર કોડ નં. : ______________

વિદ્યાર્થીની સહી : ____________

તારીખ : ____________

ડૉ.બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
અમદાવાદ

અભ્યાસક્રમ : બી.એ. પ્રથમ વર્ષ
જાહેર વહીવટ પેપર-02
પાઠ્યક્રમ : સંચાલનના સિદ્ધાંતો
સત્રીયકાર્ય ઓગસ્ટ-2017

કુલ ગુણ-30 ઉત્તીર્ણ થવાનું ધોરણ : 11ગુણ

વિભાગ-ક નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ 800 શબ્દોમાં આપો. (8X1=8)

1. સંગઠનનો અર્થ આપી ઔપચારિક સંગઠનનાં લક્ષણો તથા કાર્યો વિગતવાર સમજાવો.

અથવા

1. નેતૃત્વનો અર્થ આપી નેતૃત્વનાં સિદ્ધાંતો અને ગુણોની ચર્ચા કરો.

વિભાગ-ક નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ 400 શબ્દોમાં આપો.(ગમે તે બે) (4X2=8)

1. શ્રેણી સ્તુપનો ખ્યાલ સમજાવી તેનાં લક્ષણો અને લાભા-લાભ વર્ણવો.
2. સત્તા સોંપણીનો અર્થ જણાવી તેનાં લક્ષણો અને જરૂરિયાત જણાવો.
3. મુખ્ય વહીવટકર્તા એટલે શું ? તેનાં પ્રકારો સમજાવો.

વિભાગ-ગ આશરે 300 શબ્દોમાં નોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) (3X3=9)

1. અંકુશ-સીમાને અસર કરતાં પરિબળો
2. સત્તા અને જવાબદારી

3. ખાતાઓનાં લક્ષણો

4. સ્ટાફ અને સહાયક એજન્સી વચ્ચેનો તફાવત

વિભાગ-ઘ ખરા ખોટાની નિશાની કરો. **(0.5X10=5)**

1. વૈજ્ઞાનિક સંચાલનની ચળવળનાં પ્રણેતા એફ.ડબલ્યુ ટેલર હતા.
2. જોહન ડી.મિલેટનાં મત અનુંસાર નિરીક્ષણની પાંચ પદ્ધતિઓ છે .
3. સંચાલનનાં બધા કાર્યોમાં આયોજનની પ્રક્રિયા કેન્દ્ર સ્થાને છે.
4. ઔપચારિક અને અનૌપચારિક સંગઠન એ સંગઠનનાં પ્રકારો છે.
5. ભારતમાં કેન્દ્રમાં અને રાજ્યોમાં અંદાજ સમિતી હોય છે.
6. કવો વોરંટ દ્વારા અદાલત રીટ દ્વારા કોઇપણ વ્યક્તિનાં દાવા અંગેની કાયદેસર તપાસ કરી શકે નહિ.
7. ઓમ્બુડસમેનની સંસ્થા સ્વીડનમાં ૧૮૦૯ માં નાગરિકોની વિરુદ્ધ થતા અન્યાયોનાં ઉપાય તરીકે ઉભી કરવામાં આવી હતી .
8. સરમુખત્યારશાહીએ નેતાગીરીની એક શૈલી છે.
9. આદેશની એકતામાં અભિપ્રેત છે કે સંગઠનમાં કર્મચારીઓને એક જ વરિષ્ઠ અધિકારી પાસેથી હૂકમ મળવો જોઈએ.
10. વિકેન્દ્રીકરણનાં ચાર પ્રકારો છે.